

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhöz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Magyarok visszatelepítése.

A kivándorlás és visszavándorlás sokat vitatott kérdés elméletben, de gyakorlatilag ebben a kérdésben sem megyünk egy lépéssel sem előre. Mert nálunk nagyon szeretnek beszélni és az elméleti tudományok kiművelésében és fitogtatásában mesterek vagyunk, de a gyakorlati munkára kevesen akadnak, sőt mi türes-tagadás benne, a gyakorlati munka közvetítését alig becsüljük valamire.

Kétségtelen, hogy a kivándorlás és visszatelepítés kérdését gyakorlati kézzel kell megfognunk. Mennyit beszélünk és irtunk az amerikai kivándorlás ügyében és vajjon tudunk-e valamelyes eredményt elérni, mely az Amerikába irányuló kivándorlást csökkentette volna. Ellenkezőleg, a kivándorlási törvény révén oly szabad folyást engedünk a kivándorlásnak, mely már ellensúlyozta a nemzet természetes szaporodását. Ha közbe nem jön az amerikai gazdasági válság, máig is csak kesergéssel töltenék időnket és hiába sopánkodnánk, az amerikai magyarok bizony vissza nem térnének, ha az amerikai viszonyok erre nem kényszerítenék. És ne áltassuk magunkat, azok is, akik visszajöttek, az amerikai gazdasági viszonyok megjavulásával nagyrészt oda visszafognak térni.

Pedig ipart akarunk megeremteni és nincs elegendő munkáskezünk. De miért gondolunk mi mindig csak Amerikára, mikor a magyarok visszatelepítéséről van szó. Vannak magyarjaink a közelben, akik szívesen visszajönnének, ha nem rosszabb sorsba jutnának, mint jelenleg vannak. Ezek a bukovinai csángók és a romániai magyarok.

A bukovinai csángók visszatelepítése ügyében Czegléd Endre kassai mérnök fáradozik. Megérdemli, hogy nevét megörökítsük, mert egymaga eddig többet tett a visszatelepítés ügyének, mint az összes ankétek és kongresszusok. Abauj-Torna vármegyével egyetemben 3800 holdat biztosított a betelepülő csángóknak. Ezen a földterületen 212 birtokos család 3800 lélekkel mintegy 700,000 korona vagyonnal fog letelepülni. Mert nem lerongyolódott alakok ezek a csángók, hanem vagyonos gazdák, kiket nem a megélhetés gondja, hanem a magyar hazához való ragaszkodás hoz vissza

közénk. És nehogy a csángóknak bukovinai földeiket olesó áron kelljen eladogatni, az említett mérnök gondoskodott arról, hogy a magyarországi földekhez úgy jussanak, hogy a vételár csak a bukovinai földek eladása után lesz esedékes.

Itt vannak azután a romániai magyarok. Ezek derék, szorgalmas iparosok, akiknek nagy részük van a román ipar megeremtésében és felvirágoztatásában. Vannak saját társadalmi szervezeteik és a magyar hazaszeretet saját erejükből fentartott 13 felekezeti iskolában ápolják. A román ipar most már annyira megerősödött, hogy a román kormány az idegen munkások kiszorítására törekszik. Ez közelről érdekli magyarjainkat. Az új román ipartörvény értelmében minden gyári és ipari vállalatnál a munkások és irodai alkalmazottak kétharmadrészenek románoknak kell lenni. Végeredményében ez az intézkedés arra fog vezetni, hogy az idegen származású iparosok vagy válságos helyzetbe fognak jutni, vagy románokká lesznek. Valószínűleg az utóbbi eset fog beállni.

És akkor mi a romániai magyarokat elveszítettük. Most még lehetne valamit tenni. A Tulipán-egyesület azt az eszmét veti fel, hogy azok a gyermekek, kik a román magyar iskolákban befejezik tanulmányaikat, itt a hazában nyerjenek elhelyezést. Közel fekvő az a remény, hogy ha hazahozzuk a magyarok gyermekeit, ezek maguk után fogják vonni szüleiket és rokonaikat. Hát jól van. A fődolog az, hogy ne sokat beszéljünk, hanem cselekedjünk.

A zentai népiskolák államosítása.

Tegnapelőtt tárgyalták Zentán a népiskolák államosítását a város közgyűlésén. Gózon István szólalt föl az államosítás ellen finánciális szempontokból.

Vuics János is ellenzi a népiskolák föltétlen államosítását. Szerinte a tanügy állása sem fordul ezzel jobbra. Ha a tanító nem megfelelő, nem lesznek jó tanítványai akár állami, akár községi jellegű az iskola. Az ezután szükségessé váló iskolákat építse föl az állam, nevezze ki a tanítókat, de ne kérjen egyebet felszerelésnél. Politikai szempontból is fél az államosítástól.

Mester Andor hive az államosításnak, de nem tartja előnyösnek a szerződés feltételeit, mert a 10 százalékos hozzájárulást

magasnak tartja, mikor a tanügyhöz csak 5 százalékot tartozunk adni. A javaslatot a tárgyalás előtt kiadatni kéri az építészeti, gazdasági és számvizsgáló bizottságnak tanulmányozás végett úgy, hogy a tanulmány eredménye 14 nap alatt terjesztessék a közgyűlés elé.

Ezt az indítványt fogadják el Novoszel és Kabos képviselők is.

Ellinger Jenő dr. kardoskodott még az államosítás mellett. Végül Mester Andor indítványát fogadják el.

*

Csodáljuk, hogy épen Ellinger Jenő dr. az, aki tűzbe-vizbe megy az államosításért, mikor annak haszna nem csak hogy nem lesz Zentára nézve, de erkölcsileg határozott károkat fog okozni.

Vuics indítványa az, amely leghelyesebben fogja föl a helyzetet. Erveket erőszakolni az államosítás mellett lehet szellemi torna, de nem igazság.

Abban a városban, amelyben a keresztény szociálizmus néhány hónap alatt ezeket tudott igazságaival meggyőzni, megérthetnék, hogy az iskola jobban teljesítheti hivatását, ha az iskola fentartó felügyelete közvetlen, s ha ez a fentartó, akinek gyermekei az iskolába járnak, maga intézheti tanintézetének a sorsát. Ide persze határozottság, ide munka, ide önzetlenség kell. Ide az kell, hogy az iskolát ne tekintsek a helyi politika kortes eszközeinek. És ha igazán keresztény szellem hatja át az iskola fentartót, nem is tekintti annak. Hát ettől a keresztény szellemtől fél talán néhány zentai vezérember s hogy ez szereplésében ne akadályozza, inkább kibocsátja kezei közül az intézkedési jogot?

A munkásházak Szabadkán.

— A keresztény szociálisták diádala. —

A keresztény szociálizmus hívei megakarták mutatni, hogy csakis a munkásság boldogulása önzetlen céljuk. Epen ezért feladatuk tűzték ki maguknak a munkásházák fölépítését Szabadkán. Lankadatlanul hirdették eszméiket, toborozták az eszme mellé a becsületesebb hivatásokat. Ma végre az ügy fordulóponthoz ért, oly forduló ponthoz, amely egyuttal diadalt is jelent.

Veréb Gyula dr., Mészáros Béla, Bosnyák Pál a földmunkások elnöke, Bacsics Palkovics Antal az építőmunkások elnöke, Návay János, Raics Illés, Kalmár Menyhért, Vidákovics Mátyás, Merkovic Péter, Gazda Mihály tisztelegtek ma a polgármesternél a munkásházák ügyében.

Mészáros Béla adta elő a küldöttség tisztelegésének célját, a nemes eszmét, mely arra készítette őket, hogy eljőjenek a város fejéhez, s mint illetékes tényezőktől kérjék a nemes eszme megvalósításához hathatós, nélkülözhetetlen pártfogását. Egyelőre azt kérik adjon a város telket a munkásházák részére.

A polgármester válasza.

Biró Károly dr., polgármester örömeinek adott kifejezést, hogy épen a munkás-

ság körében merült fél ezen üdvös eszme megvalósításának óhaja. A munkásházak ügye már a tanácsot is foglalkoztatta s ott is a legnagyobb rokonszenvvel fogadták. Sőt többet mondhat. Ezen ügyben ő már Budapesten is járt a miniszteriumban. Ott a miniszteriumban tudakozódtak tőle s ő örömmel újságolta el, hogy az ügygel maguk a munkások is foglalkoznak. Informálta a minisztert, aki szintén az ügy pártfogását ígérte meg. Ő a maga részéről, tekintve a munkásság fontos érdekeit, igéri, hogy a jó ügy diadalrajuttatása végett mindent elkövet.

A magunk részéről is még egyszer szólunk az ügyhöz. Szólunk azért, hogy szinte köszönetünk fejezhessük ki Biró Károlynak, Szabadka polgármesterének azért, mert a most folyó szociális harcban a munkások jogos érdekeinek kielégítését szintén feladatai közé sorozta. A keresztény szocializmus nemcsak követel, hanem kötelességének ismeri azt is, hogy köszönetének nyíltan kifejezést adjon.

Ambar Biró Károly munkássága önzetlenségében nem szorul köszönetre, de nekünk a köszönet bevallása kötelességünk annál is inkább, mert önzetlen célokért, a nép érdekének megvédéséért megkezdett munkánkban nagy lépéssel előbbre segített.

Felkérjük lapunk mindazon olvasóit és barátait, akik bármely néven nevezendő nyilvános számadásra kötelezett vállalatnál, akár mint igazgatósági, vagy felügyelő-bizottsági tagok, akár mint részvényesek befolyással bírnak: azírek mint részvényesek befolyással bírnak: előtt közhírré teendő zárómérlegek a ::

Bácskai Napló-nak adassanak fel hirdetés végett.

Ker. szociálista jelölt a trencsényi kerületben. Trencsényből jelentik: A trencsényi kerület keresztény-szociális pártja e hó 27-én értekezletet tartott, melyen a kerületi keresztény-szociális mozgalom vezető emberei, köztük a papság is, nagy számban megjelentek, s egyhangulag kimondották, hogy mivel az alkotmánypárt jelöltje felállításánál nemcsak tekintetbe nem veszi, hanem egyenesen sérti a kerület többségét kitevő katolikus választók vallási érzületét — szükségesnek tartja keresztény szociálista jelöltet állítani. Ezzel kapcsolatban azt jelentik, hogy az országos keresztény-szociálista párt központi vezetősége a mai napon tartott ülésén elhatározta, hogy az alkotmánypárti és a tót nemzetiségi jelölttel szemben felveszi a harcot.

A főrendiház ülése. A főrendiház ma délelőtt tizenegy órakor gróf Desseffy Aurél elnöklésével ülést tartott, melyen igen kevés főrend jelent meg. Több elnöki előterjesztés után, melyek a miniszterelnöknek néhány törvényjavaslat szentesítését magában foglaló átiratára vonatkoznak, a főrendek hozzászólás nélkül elfogadták az újoncjavaslatokat. Az ülés ezzel negyed tizenkét órakor megkezdődött.

Országgyűlés. Az ülésen Justh Gyula elnököt s elparentálta Betegh Imrét, a décsi képviselőt, akinek emlékét a Ház jegyzőkönyvében örökíti meg. Jelentette ezután, hogy a miniszterelnök átirata szerint a király a kiegyezés javaslatokat szentesítette. Nagy György sürgős interpellációt jelentett be a katonatisztek fizetésének emelése dolgában.

Hammersberg László a pénzügyi bizottság nevében a 2. osztályú kereseti adóról és tőkekamatadóról. Szmracsányi György a központi statisztikai hivatal 1908. évi munkarendjéről, Zakariás a kérvényi bizottság nevében a kérvények 46. sor jegyzékéről referált.

Ezután az erdélyi birtokrendezésről szóló javaslatot tárgyalják.

HIREK.

Tájékoztató.

Február 1. A m. á. v. műhelyi alkalmazottak bálja a Pest-szálloda összes termeiben.

Február 2. Lukácsy István felolvasása a katolikus legényegylet disztermében, délután 4 és fél órakor, a szociálistákról és az iskoláról.

A szabadkai vörös szociálista szabó-elvtársak figyelmébe!

Vasárnap tartotta a szabómunkások orsz. szociálista szakgyűlése első számú csoportja Budapesten rendes évi közgyűlését. A csoport múlt évi bevétele 15.944 kor. 15 fill. — kiadása 15.394 kor. 12 fill.

Munkanélküli segélyre 1851 kor. Utassegélyre 376 kor, Rendkívüli segélyre ment 29 kor, összesen tehát 2256 kor. Más kiadási tétel megnevezve nincs. Nem világosítana fel valamelyik szabadkai szociálista elvbarátom, hogy mire ment el az a 13138 kor. 12 fill. mely még kiadás címén fennmaradt a munkásoknak juttatott 2256 kor. kiadás elszámolása után??

Szociálista elvtársatok.

A szabadkai gyermekelep-bizottság holnap, pénteken délután fél 5 órakor ülést tart, melyen a gyermekek fölötti felügyeletet osztják ki a tagok között folytatólagosan.

A szabadkai hitoktatók testülete ma pénteken délután négy órakor több fontos tárgy megbeszélése végett értekezletet tart.

A szabadliceum köréből. Mint már jeleztük ma délután fél hat órakor dr. Könyig Vilmos wörishofeni orvos a főgimnázium disztermében a tüdővész elleni védekezésről tart felolvasást. Február hetedikén és 14-én a Shakspeare ciklus két utolsó felolvasását tartja az egyesület. Hetedikén Loósz István ad elő a római tragédiákról, 14-én Tones Gusztáv a Schakspeare művészetéről szóló fejtegetéseit fejezi be. Huszonnyolcadikán pedig Acél Henrik a modern iparművészet fejlődéséről Ruskintól kezdve tart előadást. A márciusi és áprilisi programot később teszi közzé az egyesület.

A zentai polgármester-választás. Az alispán a zentai polgármester-választást f. hó 7-dikére tűzte ki.

Nagy Imre jubileuma. Társulatunk kiváló komikusa, kinek pusztá megjelenése is kacajra készit, a jövő hónapban üli meg színészkedésének 15-éves jubileumát. Tizenöt év előtt lépett először a sokat jelentő deszkákra s azóta sok helyen számtalanszor nevetette meg a hallgatóságot jóízű mókáival. Február 17-ére a Coulisset ur című bohózatot irták ki a jubiláns tiszteletére, mely előadásra előre felhívjuk közönségünk figyelmét.

A zombori szerbek gyászja. Folyó hó 28-án óriási részvét mellett temették el itt Zomborban dr. Panautovics Vukovin, Szerbia első chemiai tanárát. A boldogult nagy tekintélynek örvendett Szerbiában, melynek egyik városában Kragujevácon az ágyuöntőde telep vezető embere volt. Annak idején, mikor Szerbia a katonák számára munitiót stb. rendelt, Bécsből a kiküldött bizottság szónoka volt. Zombori születésű volt, örökösének is rokonát Bikár Vazult, zombori mérnököt jelölte ki. A temetésén a szerb kormány képviselőjében Popovits Jefren nevű százados jelent meg, ki a sirnál meghatóan szép gyászbeszédet mondott. Beszéde után Szerbiából fekete kendőben magával hozott szerb földet hintett a koporsóra e szavakkal: „Hazádban nyugszol, de nekünk sok jó szolgálatot tettél! Legyen könnyű neked a hant! A megboldogultban a Pavlovits és Bikár család közeli rokonát gyászolja.

Pályadíj szegény házások számára. A hivatalos lap pályázati hirdetményt közöl. Hetezer korona alapítvány ez évi kamataira pályázhatik az a szegény házaspár, mely ebben az évben kelt össze s igazolja, hogy a felesége is, a férj is fedhetlen

előéletű volt s most példás házas életet élnek. A pályázati kérvények a belügyminiszterium címére küldendők. A 6000 koronás alapítványt néhai Erber Antal dr. kecskeméti orvos tette.

Fizetésektelenség. Adamovics és Popovics titeli cég, kinek Szenttamáson is van üzlete, fizetésektelenséget jelentett be.

A kivándorlás és a házasság. A kormány statisztikai adatokat gyűjtet a kivándorlásról, hogy megállapíthatók legyenek a kivándorlás okai s hogy mi módon lehetne a munkásságot a magyar földhöz kötni, hogy jobban érezzék ehhez a földhöz való tartozandóság megkönnyítése s a korai házasságok lehetővé tétele. Most a belügyminiszter kérdést intéz ez irányban a kivándorlást nyilvántartó hatóságokhoz, hogy mily hatással volna házasságok megkönnyítése a kivándorlásra. A statisztikai adatokból kitűnik, hogy a kivándorlók hetveöt százaléka nőtlen, akiket semmi sem köt ehhez a földhöz, míg a családos emberek nehezebben mozdulnak s komolyabb, megfontoltabb módon itthon iparkodnak munkájukat értékesíteni. Kétségtelen tehát, hogy a kivándorlás csökkentésére hatással volna a korai házasságok lehetővé tétele s a gazdasági viszonyok olyatén javítása, hogy a házasságkötések jobban megkönnyítenek.

Bevándorlási tilalom. Kanada megunta már a bevándorlókval való bibelődést. Nincs idegen munkaerőre szüksége. Ertesítette tehát a kormányokat, hogy államának területére a bevándorlást betiltotta. Ennek következtében a belügyminiszter értesítette az utlevelet kiállító hatóságokat, hogy Kanadába utleveleket kiadni tilos.

Az orrok tragédiája. A rendőrség két beteget hallgatott ki ma a kórházban. Mindkettőnek az orrát harapták le. Az egyiket Jónás Máriának hívják. Ennek az orrát a vele vadházasságban élő Pinterics Mihály, kocsis harapta le. A tragédia színhelye Szabadka. A másik orrvésztes Oszvár Péter, harmincéves csantavéri lakos, akinek az apja harapta le az orrát, mert az anyját meg merte védelmezni a dühöngő részeg férj, illetve apa ellen. A betegek a vesélyen tulesetek már orrbeli állapotuk azonban, az orvosok szakvéleménye szerint is, reménytelen.

A lovak között. Tóth Boldizsár, tizenhét éves kocsis Királyhalmán szalmát fuvarozott. A legény a kocsirosszul felrakott és rosszul lekötözött szalma tetején ült. A lovak lejtős helyre értek. Tóth Boldizsár csuszamlani érezte maga alatt a szalmatalajt, de menekedni már nem menekedhetett. A szalmával együtt a lovak közé bukott. Ezek a nem várt eseménytől megbokrosodva, a szerencsétlen fiatal kocsis össze-vissza rugdosták. Tóth Boldizsárt súlyos sebeivel a szabadkai közpórházba szállították.

INNEN-ONNAN.

Tegnap egy uriember megszólította a ház előtt üdeglő Marci gyereket:

— Mit csinálsz, Marci?

— Ülök, — hangzott rá a szellemes válasz.

— Hát apád mit csinál?

— Eteti az édesanyját.

— Hát aztán mivel eteti?

— A fenével. — mondja Marci a legtermészetesebb hangon.

*

Egy bérlő és ügynök utaznak együtt.

Bérlő: Mivel kereskedik?

Ügynök: Ertelemmel és megfontolással.

Bérlő: De nincsen belőlük önnél minta, ugy-e?

*

Egy kis nebuló iskolai dolgozatában, amely a tél örömeit tárgyalta, írta a következőket: „A tél örömei közé tartozik továbbá a bab füstölt hussal, vagy disznófarkkal!”

Adóreform.

A megelégedettek.

„Az adóreformnak sok a híve nálunk, Ebben a reformban megnyugvást találunk, Ha nyöszörögve is, kibőjtöljük lassan, Irva legyen az bár egy, vagy száz szakban.“

Az elégedetlenek.

„Robotoltunk eddig, verejtéktől ázva, Se kenyér, se más mi nem került a házba; Hatalmas Wekerle, idadtad a szárnyad, De ha nem segítesz, — nem megyünk utánad!“

TÖRVÉNYSZÉK.

Apagyilkos fiu és büntárs.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Kákonyi István és Danka István a Magyar-utcában levő Faltum-féle kocsmában mulattak. Ugyanezen kocsmában ivott Kákonyi Lajos, Kákonyi István apja is, Csikós Simon társaságában. Időközben Kákonyi István és Danka eltávoztak, de 10 óra tájban visszatértek Faltum kocsmájában, ahol Kákonyi Lajos már részeg volt. Most apa és fiu összeszólkoztak, s az apa kétszer arcul ütötte a fiát. Távozás közben az apa azonban hivta magát a fiát, biztatva őt, hogy az uton majd kibékülnek.

A fiu el is ment, de elválva apjától, elment Danka Istvánért, s magával hivta, hogy boszút álljanak Kákonyi Lajoson. A hivott, üres sörös üveget vive magával, el is ment.

Az apát a szerb temető környékén érték utol és megtámadták. A megtámadott csőszbotjával védekezett. Kákonyi István elkapta a botot, s iparkodott apja kezéből kicsavarni, miközben Danka az üres üveggel fejbe vágta Kákonyi Lajost úgy, hogy ez összeesett. Erre István a bottal addig verte apját, míg csak mozgott. Ezután a testet a temetőbe hurcolták és ott egy kriptá mellé dobták, ahol másnap akadt rá a temetőcsősz.

A gaztett elkövetése után a bűnösök vissza mentek a Faltum-féle kocsmába s eldicsékedtek, hogy az öreg Kákonyinak ellátták a baját. A gaz fiu elmondotta, hogy olvasatlanul ütötte az apját, Danka meg azt emlegette, hogy Kákonyi István nem birt volna az öreggel, ha előbb ő nem üti fejbe az üres palackkal.

E két gazember fölött ítélkezett ma a szabadkai esküdtbíróóság. Az eljárás befejezése után az esküdtek szándékos emberölés büntetésében mondták ki bűnösöknek vádlottakat, mire a törvényszék Kákonyi Istvánt hat évi, Danka Istvánt három évi fegyházra ítélte.

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett **utifü kivonatot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmakacsabb eseteknél is. Az Illés-féle **utikivonattól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára tvegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Ill. ILLÉS ANTAL** vörös kereszt gyógytárában **Szabadkán**, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 185-34

SZINHÁZ.

* **Szinügyi bizottság** ma délután fél öt órakor tartotta meg rendes heti ülését vasárnap helyett. Az ülésen a jövő heti műsort állapították meg, s a színházlátogató bizottsági tagokat jelölték ki.

Műsor:

Péntek: Aranyvirág.
Szombat: Lotti ezredesi.
Vasárnap délután Zsidó honvéd, este Vig özeveg.
Hétfő: Lotti ezredesi.

Krécsi A. Nándor könyvkereskedése elfogad

előfizetéseket

minden bel- és külföldi folyóiratokra,

• • • napi- és divatlapokra • • •
az eredeti hirdetett áraikon.

KÖZGAZDASÁG.

** **A kisiparosokért.** A kereskedelmi miniszteriumban most készülnek a kisipar támogatásáról szóló múlt évi jelentések. A kormány e célra 1907-ben 1.810.572 koronát engedélyezett. Pénzsegélyt nyert 30 szövetkezet, gépségélyt pedig ezen felül 24 szövetkezet. A pénzsegélyben részesült 30 szövetkezetnek összesen 181.000 korona üzemségélyt, 28.500 korona berendezési és 213.500 korona feltételeken visszafizetendő államsegélyt, vagyis összesen 423.000 korona segélyt engedélyezett a kereskedelmi miniszter; hozzáadva az engedélyezett gépek értéke, 322.085 korona, vagyis a szövetkezetek segélyezésére az 1907-dik évben összesen 745.085 korona segélyt engedélyeztek. Gépeket és munkaeszközöket adományozott a fenti 24 szövetkezetnek kívül még 439 kisiparosnak, 8 ipartestületnek, 2 ipartársulatnak, 8 alkalmi egyesületnek és 1 műiparosnak. A jövő kisiparos nemzedék képzése végett egyes kisiparosok részére megfelelő összegű segélyt engedélyezett. Gépeket és munkaeszközöket a háziipar körében 97 esetben engedélyezett a kereskedelmi miniszter és pedig 68 különféle háziiparos, 8 háziipari egyesület, 8 iskola, intézet és tanfolyam és végül három bizottság részére.

Folyó hó 31-én, pénteken este
színelőadás után

TOMBOLA
az Otthon kávéházban.

A főnyeremény Rákóczi Ferenc és Kossuth
Lajosnak rézmetszetű arképeik.

A zenét Bodrics Miska kitűnő zenekara szolgáltatja.

Versendi Gyula,

268.-2.-2 az „Otthon“ kávéház tulajdonosa.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Körömözy Ernő. 40

Halálos félelem fogta el a népet s csupán Donna Miccela nem retteget, mert szerelme feledtetett vele minden aggodalmat.

Akkor aztán azt kezdték kérdegetni, mi lehet az oka, hogy éppen San Pasquale harangjai szólnak ilyen csodálatos módon? Ugyan mit akar velük ez az ő nagy szentjük? Mindenki azt hitte, hogy éppen neki akar valami különösét jövendőlni ezzel. Mindenki arra a bűnre gondolt, mely lelkét terhelte, mert lehet, hogy San Pasquale az ő jövendő bűnhődését jelenti előre.

Déltájban még egyre zúgtak a harangok. Most már bizonyosra vették, hogy San Pasquale valami nagy szerencsétlenség hírével közli velük. Lehet, hogy egy esztendő multán elhal majd az egész város népe.

Giannita könyázott szemekkel jelent meg Donna Micaela előtt s azon tépelődött egyre, miért éppen San Pasquale harangjával történik e csoda? Oh édes Istenem! csak ne San Pasquale volna.

— „Onnan, a magas mennyből, látja, hogy valami rettenetes, szörnyű csapás fenyeget most minket“ — kezdte újra Giannita. A sürrü kód nem áltatja tekintetét. Meglátja ő, ha ellenség tör ránk a tengeren. Előre tudja már, ha látát hány az Aetna, mely elboritson, eltemesen minket.

Donna Micaela pajzán mosolylyal nevette ki őt. San Pasquale bizonyára másra gondol. Most temeti a mandulafák fehér virágait, miket a vihar tépeget le a sárba, vigasztalta Giannitát újra.

Nem engedte megriasztani magát, mert azt hitte, hogy a harangozó az ő boldogságát hirdeti csupán. Ott ült a nagyteremben s álomba ringatta magát. Pedig körötte az egész várost félelem, nyugtalanság s aggodalom töltötte el.

A műhelyekben pihent a munka s mindenki csak arra a szörnyű szerencsétlenségre gondolt, mit San Pasquale jövendőlt nekik.

A koldusok oly bőkezű alamizsnát kaptak, mit eddig soha. Pedig még csak nem is örültek neki, hisz holnap ugyis mindenkinek vége losz már. A gyónószékek körül csak úgy tolongott a nép, a perselyek szüntől teltek adománnyal s a lelkészek még csak nem is örülhettek igazán.

Vincenzo da Lozzo, a zugprókátor, ki az irástudatlan nép leveleit szokta szerkeszteni, maga sem örült a busás bevételnek, pedig majd hogy az asztalát döntötte fel a sok látogató s szívesen fizette a soldot minden sorért, csak hogy messze élő övéinek utolsó Istenhozzádot mondjon.

Az aggodó anyák sietve vezették haza kicsinyeiket az iskolából, hogy legalább együtt legyenek otthon, ha valami szerencsétlenség éri majd őket.

Délután még egyre szóltak a harangok. A szegény Torinó, valamikor jómódu gazda, kiabálva járt házról házra s úgy hirdette, hogy ime eljött az óra, mely megfogja boszulni azokat, kik szegénységének okozói voltak. Végig ment a korzón, minden szatócsoboltba benézett s öklével az asztalt ütögetve, esküdözve erősítette egyre, hogy most mindenki elveszi majd büntetését, ki valaha megrövidítette őt.

Nem kevésbé érdekes dolog történt a Café Európa kártyapartnerei között. Percnyi pontossággal jelentek meg az asztalnál s buzgón bujták a kártyát. De most ott hevert a kátya érintetlen előttük s megfogadták, hogy soha se veszik a kezükbe többé, ha e nap veszély nélkül mulik el.

Donna Eliza szűk boltjában egymás hátán tolongtak az emberek. Alig maradt ott már eladni való szentkép vagy szobor.

Csakhogya tudja Isten, nem valami nagyon örült a szokatlan nyereségnek. Egyre arra gondolt, hogy San Pasquale harangjai Gaetano szerencsétlenségét hirdetik neki. Hogyne! Uton volt s ilyenkor könnyen érheti baj.

Mikor aztán a harangok estére kelve sem némultak el, aggodalmuk nem ismert határt.

Most már azt rebesgették, hogy a harangszó valami erős földrengés előhírével zúgja, mely az egész Diamantet romba fogja dönteni.

Ott, a szűk kutyaszoritókban úgy látszott, hogy még a házak is közelebb simulnak egymáshoz, mintha egymást akarnák a beomlástól óvni. Kint szakad a zápor, de a lakók minden ingóságukat az ut közepére hordták, egybe s rögtönzött sátorokkal óvták magukat az eső árja ellen. Még a bölcsőben nyugvó kis gyermekeket is ott helyezték el s gondosan vánkost terítették rájuk. (Folyt. köv.)

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjusági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerke legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

••• könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ••• Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

Szerkesztői üzenet.

K. J. Bácsbokod. Igen, lehet az év végén egy nyugtára is fizetni.

Figyelem.
 Hangjegyok ::
 havonként 1 kor.
 20 filléért ::
 kölcsönöztenek.

zongora raktáramra.

Raktáron tartok **elsőrendű bécsi és trieszti gyártmányokat**, melyeket már 164-31

280 forinttól

kezddőleg árusítok.

Üzv. Weinberger Lajosné,

Vesselényi-ut, Macskovics-féle ház, a Casinó épületével szemben.

Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlan eladni vagy bérebe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalkozókról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

dijtöbblet vagy késedelmi kártérítés meg-reklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

törvényszékiileg bejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik. 92-132

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést állvány nélkül. 144-49

Most

jelent meg!

és lapunk kiadóhivatalában

kapható:

A FALU SZÉPE.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Ára a két kötetnek bérmentes küldéssel

1 korona.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimádás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Lapunk kiadóhivatalában

kapható

keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy János. Kitérően mutatja be azokat a képeket, melyeket a vezér urak rajzoltak egymásról. 1 darab 6 fillér, 10 darab 50 fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ara 60 fillér.

Mit kell tudnunk. Irta Szalánczy A. Kérdésekben és feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egytel-alakításhoz. Ara 10 fillér.

Le az álarccal.

Irta Haller István. Kérdés- és feleletformában letárgyalja az összes szociáldemokrata hazugságokat, vezéreiknek saját szavait idézve. Ara 20 fillér.

Korunk sebe és a nyomor

vámszedői. Irta Huszár Károly. A szociáldemokrata program rövid, csattanós cáfolata és a szociáldemokrata vezérek leleplezése. Ara 30 fill.

Zsidóméreg.

Irta Huszár Károly. A Talmud népies ismertetése eredeti idézetekkel. Ara 30 fillér.

HIRDETÉSEKET

árszabályzat szerint

felvesz a kiadóhivatal

— SZABADKÁN, —

Rákóczi-utca 20. sz.

és

— FILOY JENŐ —

papirkereskedő

Damjanich-utca 106. sz.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körmöczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteratúránkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyveit közt, legyen az ifjú vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezetről Szabadkán.

Keresztény szociális egyesületi

TAGSÁGI KÖNYVECSKÉK

magyar-bunyevec szöveggel

KAPHATÓK:

a Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalatnál.

10 darab ára 1 korona,

50 darab 4 kor. 50 fill., 100 darab 8 kor.